
Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 9. junij 2022

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**Prevod****OR in VR**

Pravilnost, ustreznost in kakovost prevoda se ocenjuje po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
50	Obvladovanje latinskega jezika na morfološki, sintaktični in leksikalni ravnini	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Odbijemo 1 točko za vsako morfološko napako, sintaktične napake pa ocenimo kot skup morfoloških napak. Število napak bo torej enako številu napačno prevedenih oziroma neprevedenih besed. Leksikalna napaka odbije 1 točko. Z odbitkom 1 točke ocenimo uporabo neustrezne besede oziroma neprevedeno besedo.
5	Obvladovanje slovenskega jezika (pravopis, oblikoslovje in skladnja)	Uporabimo negativno točkovno metodo (ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od največjega možnega števila točk). Napake v oblikoslovju in skladnji točkujemo kakor latinske morfološke napake (po 1 točko).
5	Slog	Uporabimo pozitivno metodo (dodelitev točk od 0 do 5). Po slogovnem merilu s točkami od 0 do 5 ocenimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost, stavčno zgradbo, ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča in naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po posameznih merilih.

Rešitev prevoda

OR

Tiran Dionizij se je zaradi želje po oblasti sam na nek način zaprl v ječo. Celo svoje hčere je naučil briti, da ne bi zaupal vratu brivcu. Tako so kraljeve deklice, kot da bi opravljale delo suženj, strigle očetu brado in lase. Pa vendar je tudi njim, ko so bile že odrasle, odvzel britev in ukazal, naj mu brado in lase požigajo z gorečimi orehovimi lupinami.

Ker je imel dve ženi, je k njima ponoči prihajal tako, da je prej vse preiskal. In celo ob tem, ko je spalnico obdal s širokim jarkom in čez jarek naredil lesen mostiček, je vsakič, ko je (za sabo) zaprl vrata spalnice, odstranil tudi tega.

Kot pravijo, je nekoč, ko se je hotel igrati z žogo, mladeniču, ki mu je bil pri srcu, predal meč in tuniko. In ko je neki prijatelj v šali dejal: 'Temu mladeniču zaupaš svoje življenje' in ko se je mladenič zasmejal, je Dionizij ukazal, naj oba ubijejo: prijatelja, ker je pokazal način uboja, in mladeniča, ker je temu s smehom pritrdil.

VR

Tiran Dionizij se je zaradi želje po oblasti sam na nek način zaprl v ječo. Celo svoje hčere je naučil briti, da ne bi zaupal vratu brivcu. Tako so kraljeve deklice, kot da bi opravljale delo suženj, strigle očetu brado in lase. Pa vendar je tudi njim, ko so bile že odrasle, odvzel britev in ukazal, naj mu brado in lase požigajo z gorečimi orehovimi lupinami.

Ker je imel dve ženi, je k njima ponoči prihajal tako, da je prej vse preiskal. In celo ob tem, ko je spalnico obdal s širokim jarkom in čez jarek naredil lesen mostiček, je vsakič, ko je (za sabo) zaprl vrata spalnice, odstranil tudi tega.

Kot pravijo, je nekoč, ko se je hotel igrati z žogo, mladeniču, ki mu je bil pri srcu, predal meč in tuniko. In ko je neki prijatelj v šali dejal: 'Temu mladeniču zaupaš svoje življenje' in ko se je mladenič zasmejal, je Dionizij ukazal, naj oba ubijejo: prijatelja, ker je pokazal način uboja, in mladeniča, ker je temu s smehom pritrdil.

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 60

IZPITNA POLA 2

A) Jezik

Splošna pravila za točkovanje

Delež tega dela izpitne pole v končni oceni splošne mature je na obeh ravneh 20 %.

Posamezne naloge jezikovne enote so ocenjene z določenim številom točk, ki opredeljujejo zahtevnostna razmerja med nalogami, ne pa števila pravilnih rešitev. Pogosto je namreč napak lahko več od možnih točk.

Pri ocenjevanju nekaterih nalog je uporabljena negativna metoda, pri nekaterih pa pozitivna.

Pri negativni metodi točkovanja ugotavljamo napake, jih točkujemo in odštevamo od skupnega števila možnih točk za vsako nalogo. Število doseženih točk pri posamezni nalogi je torej razlika med možnim številom točk in številom točk, s katerimi smo ovrednotili napake. Negativnih točk ni, to pa pomeni, da je neka naloga ocenjena z 0 točkami, kadar je napak toliko ali več, kolikor je možnih točk.

Positivna metoda točkovanja pomeni, da seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Obvladovanje oblikoslovja in skladnje

Merila	Dodatna navodila
Pravopisna napaka	Štiri pravopisne napake (v rabi geminat, črk i/j in c/k ter velike začetnice, nedoslednosti v prepisovanju itd.) odbijejo 1 točko. Odbitki točk za te napake se seštevajo iz naloge v nalogo; pri četrti napaki se za nalogo, v kateri je napaka, odbije 1 točka. Postopek se ponavlja.
Morfološka napaka	Zaradi morfološke napake, ki je posledica izbire napačnega oblikoslovnega vzorca, se odbije 1 točka. V to skupino sodi večina morfoloških napak: izbira napačnega sklona ali števila pri substantivu, sklanjanje po napačnem vzorcu (zamenjava deklinacij), odločitev za napačen spol v rabi adjektiva, izbira nepravilnega časa, osebe, števila, naklona in načina v glagolski obliki ter spreganje po napačnem vzorcu (zamenjava konjugacij). Morfološke napake pri isti besedi se ne seštevajo: ena ali več morfoloških napak pri isti besedi prinese odbitek 1 točke. Če se ista napaka ponovi v več delih sintagme oziroma v kongruentnih stavčnih členih, se prav tako odbije le 1 točka (npr. napačni sklon ali število pri substantivu kot jedru sintagme in pri adjektivu, ki je njegov ujemalni prilastek; singular namesto plurala – ali narobe – v subjektu in predikatu itd.). Zaradi morfološke napake, ki dokazuje nepoznavanje oblikoslovnih vzorcev, se odbijeta 2 točki. Odbijeta se za tvorjenje oblik, ki jih v latinščini sploh ni ("spreganje adjektiva", tvorjenje pasiva časov perfektive osnove s končnicami -r, -ris, -tur itd.).
Sintaktična napaka	Zaradi sintaktične napake se odbije toliko točk, kolikor morfoloških napak je narejenih v neki sintaktični konstrukciji.

B) Književnost

Splošna pravila za točkovanje

Naloge, ki preverjajo temeljno znanje o zgodovini rimske in latinske književnosti, in to o posameznih obdobjih, zvrsteh, avtorjih in njihovih delih, ter poznavanje civilizacijskih značilnosti rimske antike, so zaprtega in polodprtega tipa. Odgovori se ocenjujejo v skladu z navodili Državne predmetne komisije za splošno maturo (v nadaljnjem besedilu DPK SM) za latinščino (glej primere nalog v poglavju 5.3.1):

- pri nalogah zaprtega tipa (1. naloga) se vsak pravilen odgovor oceni z 1 točko,
- pri nalogah polodprtega tipa se uporabi negativna ali pozitivna metoda.

Pri negativni metodi se napake odštevajo od skupnega števila točk za posamezno nalogo po teh merilih:

Točke	Merila
Vse točke	Pravilna, kakovostna in celovita rešitev
Odbitek 1–2 točk	Pravilna, a preprosta in skromna rešitev
Odbitek 1 točke	Vsaka napačna navedba v rešitvi
Odbitek 1 točke	Vsaka manjkajoča navedba v rešitvi

Pri pozitivni metodi točkovanja seštevamo točke, s katerimi smo ocenili odgovor na podlagi opredeljenih meril.

Pozitivna metoda, ki se uporabi pri nalogah odprtega tipa, pomeni, da se odgovori točkujejo in točke seštevajo po teh merilih (pri tem število točk kaže na medsebojna razmerja vrednosti posameznih meril):

Točke	Merila
0–10 do največ 20	Poznavanje snovi oziroma vsebinska ustreznost
0–1	Problemska obravnava snovi
0–1	Logično utemeljevanje in ponazarjanje s primeri
0–1	Zanimivost in izvirnost obravnave
0–1	Zrelost obravnave
0–1	Pomenska povezanost besedila

Rešitve nalog izpitne pole 2

A) Jezik

Naloga	Točke	Rešitev																																																													
1	6	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Osebne glagolske oblike</th> <th colspan="2">Analiza</th> <th colspan="3">Neosebne glagolske oblike</th> </tr> <tr> <th rowspan="2">Glagol</th> <th rowspan="2">Os.</th> <th colspan="2">Št.</th> <th rowspan="2">Čas</th> <th rowspan="2">Nač.</th> <th rowspan="2">Glagol</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Št.</th> <th>Nak.</th> <th>Oblika</th> <th>Čas</th> <th>Način</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>vis (1. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> <td>videri (1. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>pas.</td> </tr> <tr> <td>recites (2. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> <td>negare (4. vrst.)</td> <td>inf.</td> <td>prez.</td> <td>akt.</td> </tr> <tr> <td>esset (10. vrst.)</td> <td>3.</td> <td>sg.</td> <td>konj.</td> <td>impf.</td> <td>akt.</td> <td>–</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>fecisti (12. vrst.)</td> <td>2.</td> <td>sg.</td> <td>ind.</td> <td>perf.</td> <td>akt.</td> <td>–</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Osebne glagolske oblike		Analiza		Neosebne glagolske oblike			Glagol	Os.	Št.		Čas	Nač.	Glagol	Analiza		Št.	Nak.	Oblika	Čas	Način	vis (1. vrst.)	2.	sg.	ind.	prez.	akt.	videri (1. vrst.)	inf.	prez.	pas.	recites (2. vrst.)	2.	sg.	konj.	prez.	akt.	negare (4. vrst.)	inf.	prez.	akt.	esset (10. vrst.)	3.	sg.	konj.	impf.	akt.	–				fecisti (12. vrst.)	2.	sg.	ind.	perf.	akt.	–			
Osebne glagolske oblike		Analiza		Neosebne glagolske oblike																																																											
Glagol	Os.	Št.		Čas	Nač.	Glagol	Analiza																																																								
		Št.	Nak.				Oblika	Čas	Način																																																						
vis (1. vrst.)	2.	sg.	ind.	prez.	akt.	videri (1. vrst.)	inf.	prez.	pas.																																																						
recites (2. vrst.)	2.	sg.	konj.	prez.	akt.	negare (4. vrst.)	inf.	prez.	akt.																																																						
esset (10. vrst.)	3.	sg.	konj.	impf.	akt.	–																																																									
fecisti (12. vrst.)	2.	sg.	ind.	perf.	akt.	–																																																									
Skupaj	6																																																														

Naloga	Točke	Rešitev																						
2	3	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Zaimek</th> <th rowspan="2">Vrsta</th> <th colspan="2">Analiza</th> </tr> <tr> <th>Sklon</th> <th>Število</th> <th>Spol</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>te (3. vrst.)</td> <td>osebni</td> <td>akuz.</td> <td>sg.</td> <td>f.</td> </tr> <tr> <td>nihil (4. vrst.)</td> <td>nedoločni</td> <td>akuz.</td> <td>sg.</td> <td>n.</td> </tr> <tr> <td>mea (5. vrst.)</td> <td>svojilni</td> <td>nom.</td> <td>sg.</td> <td>f.</td> </tr> </tbody> </table>	Zaimek	Vrsta	Analiza		Sklon	Število	Spol	te (3. vrst.)	osebni	akuz.	sg.	f.	nihil (4. vrst.)	nedoločni	akuz.	sg.	n.	mea (5. vrst.)	svojilni	nom.	sg.	f.
Zaimek	Vrsta	Analiza																						
		Sklon	Število	Spol																				
te (3. vrst.)	osebni	akuz.	sg.	f.																				
nihil (4. vrst.)	nedoločni	akuz.	sg.	n.																				
mea (5. vrst.)	svojilni	nom.	sg.	f.																				
Skupaj	3																							

Naloga	Točke	Rešitev
3	5	<p>◆ Nostri libelli ab omnibus Romanis laudantur, amantur, cantantur.</p>
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev
4.1	1	♦ absolutni ablativ
	2	♦ ker me vsi Rimljani berejo/saj me vsi Rimljani berejo
4.2	1	♦ akuzativ z infinitivom
	2	♦ Pravim, da se nočem poročiti s Pavlo.
Skupaj	6	

Naloga	Točke	Rešitev		
5.1	4	♦		
		Izpis	Analiza	
		Vezna beseda	si	podredni veznik
		Glagolska oblika	esset	Utemeljitev časa in naklona: konjunktiv imperfekta za izražanje neuresničljivega pogoja v irealnem pogojnem stavku
Stavčna funkcija	–	prislavnodoločilni odvisnik (pogojni)		
5.2	4	♦		
Skupaj	8	Izpis	Analiza	
		Vezna beseda	quod	oziralni zaimek
		Glagolska oblika	facis	Utemeljitev časa in naklona: indikativ prezenta za izražanje sedanjosti
		Stavčna funkcija	–	predmetni odvisnik (oziralni)

Naloga	Točke	Rešitev
6.1	3	♦ Martialis in epigrammate suo dixit nunc carmina sua sibi placere.
6.2	2	♦ Paula interrogat, qua de causa poeta se ducere nolit.
6.3	2	♦ Mamerus poeta optabat, ut poeta videretur.
Skupaj	7	

B) Književnost

Naloga	Točke	Rešitev
1.1	1	♦ napis
1.2	1	♦ Marcial (Marcus Valerius Martialis)
1.3	1	♦ Hispanije
1.4	1	♦ 1.
1.5	1	♦ Strani v mojih knjigah dišijo po človeku.
Skupaj	5	

Naloga	Točke	Rešitev
2	10	♦
		Avtor
		Juvenal/Perzij
		Petronij
		Seneka
		Tacit/Svetonij
		Seneka/Plinij
		Delo
		Satire
		Satirikon
		Medeja/Tiest ali naslov katerekoli druge Senekove tragedije
		Anali/Zgodovina/Agrikola
		Življenjepisi cesarjev (Dvanajst rimskih cesarjev)
		Pisma prijatelju Luciliju/Pisma
Skupaj	10	

Naloga	Točke	Rešitev
3	20	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	20	

Naloga	Točke	Rešitev
4	15	♦ Vprašanje je odprtega tipa. Ustreznost odgovorov se ugotavlja na osnovi predpisanega gradiva. Odgovor omogoča dijaku pokazati tudi širše, samostojno pridobljeno znanje oziroma ustvarjalno domišljijo.
Skupaj	15	

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 35 + 50 = 85